

Redactiunea

se află în

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.
Scrisorile nefrancate nu se primescu
de către numai de la corespondintii re-
gulari ai „Federatiunii.” Scrisori
anonime nu se publică. Articlii tra-
misi si nepublicati se voru arde si nu
mai la cerere espre sa se returnă.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, commercial si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

B.-Pesi'a, 9/21 Noemvre 1874.

Comissiunea financiară a camerei
ep. Ung. sterge cu redicăt'a cifrele pa-
nte de prisosu in bugetele osebitelor
ministerie, ba au mersu pana a-si luă
ragiu de a stergu ministeriul de
arada allu dlui Wenckheim, care intru
deveru n'au avutu alta missiune langa
erson'a domnitorului decătu a luă
arte la venatorile curii imper. — Re-
ncerea cifrelor de erogatiuni este, de
nu uniculu, d'ar principalulu mediu-
eu d'a ecilibra bugetulu, nu credemu
se că comiss. fin. cu totu zelulu ei se
lunga la atât'a abnegatiune, ca să
erga si din bugetulu cellu assemene
e parada allu militielor care este prea-
care si de prisosu, precătu timpu es-
te armat'a imp. (communa) in nume-
u de 800,000 fetiori, votati pre 10
ani. Acestu numeru ne-potendu-se re-
uce pana la espirarea (in 1877) pac-
lui, urmeza de sine că numai nume-
lu militielor se pot reduce, ince man-
arii preferu a fi lipsiti mai bine de alte
cururi chiaru de prim'a necessitate de-
tu de pantalonii cei rossi ai honvediu-
ru, ce pare a constituit fal'a si unic'a
curitate nationale a loru.

Comissiunea camerei numita pen-
u essaminarea nouelor legi de im-
poze schimba, strica tote planurile dlui
Ghizy, incătu ajungandu acestea la
camera autorulu loru n'o se le mai cu-
asca, ceea ce au întristat pre dl.
Ghizy, care dupa ce au lăsatu asupra-
odiulu urcarii impositelor mai are
nenorocirea d'a-si vede fetulu golu-
pisoru, desbraccat de tota frumse-
a originaria cu care lu înzestrassse
ia-său. Faim'a că dl. Ghizy are să-
cera demisjunea, se sustiene. Nu ne
omu miră, dar dupa semnele ce se
manifesta d'in ce in ce mai tare, neci
terr'a nu se va supera, deca ducandu-
uva duce cu sine si pre collegii săi.

Agitatiunile, in contr'a nouelor
iecte de legi pentru urcarea dariloru
ergu crescandu si latindu-se in tota
arr'a. Osebile corporatiuni, nu nu-
ai industriarie si commerciale, ci si
in alte clase alle societati, au ince-
tu a se vaieră si chiaru a protestă.
Tote ca tote dar protestul corpora-
tiunei advocatilor d'in Pesta au
andalisatu tota lumea, antaiu pentru
neci o clase de omeni n'au sciutu să
mai multa parada de patriotismu
cătu cum au facutu guralivii de ad-
cati d'in Pest'a, éra de alta parte,
intru că neci o classe a societatii nu
buccura de venituri mai grasse de-
u aceste lipitori nesatisfiose, pentru a
loru folosu material, camer'a depu-
tilor — insi-si eea mai mare parte
advocati, in cătu cu dreptu cuventu
poté numi: camer'a advoeatilor
gariei, au fabricat atât'a legi incur-
se si procedura atât'a de dispendiosa
ostistoria) incătu ar poté să se ru-
gea d'a reclamă in contr'a darei de
sturi, ce dinsii le castiga eti pucina
nela.

Noutatea dillei este: rusinos'a ca-
pitaliune a voivodului ministru Sza-
ky, care in cestiunea censului ardel.
cessu pressiunei venite de la omenii
mei selle inechită in reutate. Mai
moșa decătu capitulatiunea sa sunt
xilele selle, spuse in camer'a boi. si
clubulu deakistilor. Ce! Trei mag-
istruginiti si clubulu anonimu d'in

Reginu, care acum se clocesce, nuse scie
de cine si de cătă, să fia ore acei nedra-
vani, cari facura pre Sapáry epure? Ba,
nu! Ci dsa aucessu buccuroso pressiunei,
ca femeea d'in poveste. Vomu reveni
a supr'a cestiuncii. Destullu că joculu
ministeriale de si forte reu este ince
jocatu si pre noi numai portarea capului
oppositionei d'in — centrulu stangei
ne supera, că ce de la dsa acceptă mu-
ca să stee neclatiu pana in fine las-
sandu deakistilor onorea: de duplicitate
de inconstantia si inconsecintia,
spre a nu se face si dsa complice d'im-
preuna cu tota partit'a sa. Espectora-
tunile dlui Col. Tisza arruncate in
contr'a camerei boi. nu potu justifică
incorrecta procedere a dsale. — D. C.
Tisza, in sect. VI. dechiară, că de si nu
este invoitu cu modificatiunile boi. nu
combate ince primirea loru, pentru ca
să nu se impedece crearea legii, pre a
carei base crede că se va constituit una
camera, carea inaintandu pre callea re-
formelor va pune capetu forme actuale
a camerei boi. acestui mammutu petri-
ficatu, acestui monstru ce nu mai in-
capă in cadrele constituuti, etc. Fru-
mose cuvinte, dle Calimare! dar gres-
siela d'in partea dtalle a paresi positiu-
nea cea onorabile si tare, precum amagi-
re este sperantia pentru fiitor'a con-
stitutie mai buna a camerei.

Cestiunea confirmarei allessului AE.
si Metrop. rom. gr. or. continua a
preoccupă spiritele nefiindu inca desle-
gata. In consiliul minister. tenu tu sub presied. domnitorului nu s'au lă-
tu inca decisiune definitiva in asta pri-
vintia dar faim'a surda, despre necon-
firmare, se sustine, ceea ce ar constata
că vilele denunciatiuni si uneltele inca
si mai viloru denunciatori au mai
multa trecere si valore, decătu inca si
legea, — convenientulu constituuti-
onale si postulatele nusi poltice intelle-
pte. — Cellu pacalitu ince, totu gu-
vernulu are să fia, carele prea tare ciu-
lesce d'in urechi, sicut iniquae mentis
asellus.

„La Nord“ care a publicat mai
multi articli importanti si favorabili
in cestiunea dreptului Romaniei de a
tractă directu cu Poterile, revine asupr'a
acestei materie, de care se occupa
intreg'a publicitate europeana, si, dreptu
respunsu la ultim'a nota a Portei de-
monstră că nu se adduce neci o atingere
tractatului de Paris din 1856, care garantă drepturile romane.

Port'a a arrestat in not'a sa, că nu
s'ar oppune de a recunoscere dreptulu
Romaniei de a inchiaia conventiuni co-
merciile cu Poterile, deca guvernulu
roman i-ar cere permissiunea. „Le
Nord“ pune Sublimei Porti dilemm'a
urmatoria forte logica: Séu prin con-
ventiunile ce va inchiaia Romani'a, nu
se va atinge tractatulu din Paris, si
atunci cu ce dreptu vine I. Porta să
nege acestu dreptu Romaniloru, dreptu
garantatu chiaru de acelu tractat, —
séu prin acelle conventiuni commerciale
se atinge tractatulu din Paris, si at-
tinci cum ar poté veni inca-si Port'a.
in urm'a unei simple formalităti de
permissiune, să coopereze la violarea
acelui tractat din 1856? Ecca pro-
priele expressiuni alle citatului organu:

„Din doue lucruri un'a, dice „le
Nord“: séu tractatulu din 1856 nu este
in jocu, si in acestu casu poterea su-
zerana nu are nici unu dreptu a se op-

pune conventiunilor ce au să se inchiaie
séu (acelu tractat) este directu impli-
catu in acestu incidentu, si atunci Port'a
ar fi gressita candu ar admite că se poté
violă acelu tractat (din 1856), cu re-
serv'a adesiunii salie la acesta violare
projectata.“

— Adeverulu ince e că nici trac-
tatulu din Paris nu se atinge prin eser-
citulu unui dreptu autonomu garantatu
chiaru de acelu tractat, nici guver-
nulu din Buccuresci nu este detoru
si nu va cere de siguru o permissiune care
ar fi o negatiune a dreptului ce possede.

(Pressa.)

Cetim'u in „Pest. Lloyd“:

„Ni-se scrie d'in Buccuresci că ca-
letori'a ce facusse aci ministrulu de
communicatiune allu Ung. contele Zichy
in ver'a acestui anu, au si addussu
fructele salie. Comissiunea mista nu-
mita pentru fissarea definitiva a punctelor
de impreunare a călliloru ferrate
romane si unguresci si-au terminat
aprope lucrarile. Garele de la fruntarie
atâtu pentru linia Brassieu Buccuresci
cătu si pentru linia Timisior'a-Vercio-
rov'a-Buccuresci voru jacé pre teritoriul
Romaniei. — Ratiunea pentru
acesta linia d'in urma este, că Vercio-
rov'a este statiunea de esfere a liniei
principale romane, de la Galati pana la
fruntarile Ungariei, era spre cladirile
garei limitrofe pentru callea ferrata
Carpatica, dupa natur'a terrenului nu
essiste altu locu decătu terrenulu de la
Predealu, care assemene jace pre terri-
toriu romanescu. — Difuriele romane
de preste Carpati confirmă acesta scire
de importantia pentru statulu romanu.

Camer'a deputatilor Ungariei.

Siedint'a de la 5. Novb. 1874.

Presedinte Bela Percez deschide
siedint'a la 10 ore. Not. Wächter, Szell, si
Bethy.

Ministrui pres. Bitto, Szapary, Pauler,
Bartal, Wenckheim si Szende.

Presedintele neavendu nemica de pre-
sentat Lud. Papp presinta petitiunea tipo-
grafilor fratii Légrady in privint'a editiunii
d'unariului offic. „Bpesti Közlöny.“

Petitiunea se va transpunere comiss. de
petit. Jul. Horváth interpellaze pre mi-
nistrulu de financa:

Adeveratu e că guvernulu a inchiaiatu
in Sept. unu contractu cu firma Biach si
Bayerdorf pentru predarea unei euantitatii
de lemne in Petrosieni?

Deca e asiā atunci adeveresoe-se că
regimulu are intentiunea d'a inchiaia cu
susu numit'a firma unu assemene contractu
referitoriu la restulu de provisire de
lemne.

Crede ministrulu că e bine ca comer-
ciul lemnelor, ce si de altmintrea este in
decadentia in Transilvania să se concentreze
intr'o singura mana? De nu, atunci ce cu-
geta ellu a face, ca să se vendia lemnele
gramadite in magazinele din Ardeau, ca
asiā interesulu particularilor si allu sta-
tului să fia padit, candu un'a cantitate
asiā mare de lemne va fi deodata spre
vendiare?

Interpellatiunea se va comunica cu
ministrulu.

Geza Lükő cere a se face alegerea
membrilor commis. pentru deslegarea cesti-
uniilor ecclasiustico-politice. Presed. ale-
gera se va face in sed. de poimane.

Urmeza ordinea dillei. Primul

Prețul de Prenumerat:

Pre trei lune . . . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . . . 5 „ „ „
Pre anu intregu . . . . . 10 „ „ „

Pentru Roman'a:
Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „ „

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taxa timbra
pentru fisele-care publicatiune sepa-
ratu. In locul deschis 20 cr. de linia.
Unu exemplar costă 10 cr.

obiectu : reportulu comissionei cen- trale
supr'a modificatiunilor la proiectulu de lege
de incompatibilitate. — Refer. Lud. Hor-
váth.

La punct. b) allu §-lui 1. care prevede
că a fara de ministru numai unu secretariu
de statu e alegibilu, cam. magnatilor pro-
pone mod. „secretarii de statu său substi-
tutii loru.“ — Majoritatea respinge modifi-
catiunea boieresca.

La §. 2. cam. boier. propune a se lăsă
a fara prescriptulu d'in punct. b) relativu la
eschiderea arindasilor d'in lista elector. —
Commis. centr. primisse acesta modif. si re-
ferintele motiveaza acesta propunere, recom-
mandandu-o.

Jos. Madarász reamintindu adresă a
partiei guvern. către Fr. Deák, care vre ca
principiul de incompatibilitate să se execute
cu cea mai mare rigore, propune a se res-
pinge modificat. boier.

La votare, prepunerea commis. centr.
(adica modif. boier.) se primese cu 91 contra
81 voturi alle deakistilor, căci d'in oppo-
sitione numai boierenasii Fr. Houchard (fran-
cescu secuas) si Jul. Horváth au votat
pentru, precandu vre o 10 d'ntre deakisti
votara cu opposit.

Modificatiunea relativa la „Directorii,
consiliarii de administr. etc. ai institutelor
ce stau in legatura cu guvernul, se respinge.

La punct. e) §. 2. camer'a boier. rela-
tivu la prescriptele in privint'a călliloru
ferrate concessionate, propune a se lăsă a fara
cuvintele „precătu tempu se bucura de ga-
ranti'a statului“ — La alineatulu 2. acelui-a-si
punctu cam. boi. propune a se lăsă cuvin-
tele „in casu candu au renuntat la con-
cessiune, său au cessu-o altui-a si in fapta
nu o intrebuintieza.“ — Commis. centr. adere
la acesta modif.

Jo. Paczolay propune a se lăsă a
fara intregu punctulu e) pentru că nu se
pote face osebire intre concessionarii cari
au castigatu concessiunea inainte de crearea
acestei legi si cei ce au capatatu-o dupa
crearea legii.

Col. Tisza respinge propunerea an-
tevoritorului pentru că nu se
essiste lege poté face ori cine ceea ce voi-
esce, era essitudu lege, acestei-a trebuie
să suppuna totu insulu (aprobar). Orato-
rului primese modificatiunea pentru că prin
acest'a se inlatur'a injustitia legii. Adeve-
ratu e că Directorii, etc. a institutelor re-
manu in legatura cu guvernul, ince fise
care actionari este atata de multu interes-
satu ca celu ce are voi'a libera de a primi
mandatul si a renuntat la functiunea in-
compatibile.

Mas. Ürményi cere ca să nu se res-
torne totul dupa ce s'au invoit u ambele
camere a supr'a unei cestiuni.

Lud. Cernatoni camer'a dep. poté
schimbă de nou intrega propunere, dara
nu acum să decida, ci conformu prassei,
tramtietu de nou modificatiunile camerei
boi. la sectiuni.

Fr. Pulcszky este de parere, ca nu
mai punctele a supr'a carorul-a camerele nu
s'au invoit, să se iee de nou in desbatere.

Presed. facandu-se provocare la sed.
de alalta eri trebuie să se lamuresca lucrul.
Camer'a boi. primisse nemodificatul §. 12.
dara propusesse unu alineatul in care se
stabilesce unu principiu nou, si sub acestu-a
ar trebui să se pună categoriile insfrate in
punctele 3 si 4. — In sectiuni se primi
acestu principiu, dar se insfrara totu aci si
categoriile cuprinse in punct. 1 si 2. La
aceste face dep. E. Simonyi propunerea prin
care se mai adausse inca una categoria. —
Propunerea dsale au fostu dara cu totulu

correcta. (Viue aprobatianii si acclamatiuni, sè traiesca! în stang'a estr.)

Urmează votarea, — si propunerea comisiunii centr. se primește cu mare majoritate. Terminandu-se discuss. asupr'a legii de incompatib., — camera luă în desbatere modificatiunile boieresci facute la legea pentru notariate.

Ref. Schmausz: cu privire la referintele nationali alle Ungariei si pentru ca sè se intărește incurcăturile juridice, deca s'ar primi modif. Camerei boi, cere a se primi testulu formulat de commiss. centrale, prin care se dà ministrului dreptulu d'a permite notarilor sè dréga documintele notariale si in alte limbe.

Demetru Bonciu observă că camera boi, prin modificatiunea sa se arruncă in extremitati si indica bellu legii de nationalitate. Recugetat'au acei domni că ore facu vre unu folosu statului ung. său că d'in contra strica acellei cause ce se paru a apperă? Inse lassandu partea politica a cestiunii, vederile in asta cestiune nu-su destul de chiare. — Se dice că prin testulu formulat de camera deputatilor se face concessiune nationalitatilor. Acest'a nu este adeverat. Acestea au avut mai nainte dreptulu d'a se servi de limb'a loru inaintea judecătorielor. — Ce anomalie s'ar nasce acum, deca — primindu-se modificatiunea camerei boi, judecătorulu ar fi obligat a recunoște ca valide actele cari, nu notarii le au compus precandu celle facute cu intrevenirea loru, nu ar possede validitatea originalelor? — Alta errore consiste intru aceea, că notarii se consideră ca organe ale statului, precandu ei stau in servitulu affacerilor private alle cetățenilor. Oratorulu-nu pote primi modificatiunea camerei boi, dar neci testulu comisiunii centrale, ci recomenda a se conservă testulu camerei dep. votatu in sed. d'in 5 Maiu, a. c. pentru cuventulu, că de atunci nu s'au schimbătă impregiurările si ar fi inconsecintia a recede de la conclusulu luat.

Io. Paczolay: amintește că s'ar fi proclamatu, că problema nationalitatilor ar consiste intru aceea, că de libertatile ce li-s'au datu sè se servesc spre decumpunerea statului ung. si nu se pot negă, că mare parte a nationalitatilor — pre cari noi cu adeverata fraternitate le-am strinsu cătra peptulu nostru (că Bo'a constrictorulu. R. „F.“) urmăresce acelle-si tendinție. (Strigări: asia 6.) Ce mirare că camerei boi, i pare reu de concessiunea facuta prin crearea legii de nationalitate? Sè nu dămu mai multe arme, dice renegatulu slovac, in manile nationalitatilor, pentru că ne prepedim. Ecce esemplulu cu Croatii! etc. Sustiene modificatiunea magnatilor.

Dan. Irányi: Sustiene testulu original de votat de cam. dep., pentru că respunde legii de nationalitate de la 1868, carea o numesce o creație intellepta si responsabilitatea referintelor tierrei. — Crede ore D. Paczolay că irritatiunea si agitatiunile nationali, de cari vorbesc dsa, voru incetă cu desfășuriarea legii de nation? Ce se cede d'in drepturile statului ung. deca se permite ca actele notariale sè se pota compune si in alte limbe? — Testulu Comisiunii centrale inca permite acest'a, dar o face dependinte de bunn placulu ministrului, ceea ce este mai pucinu constitutionale, de cătu deca basămu dreptulu pre lege: (Lud. Cernatoni interlocotindu: Sè nu se faca neci acest'a!) La interlocutiunea acest'a am respunsu alta data. Dece dl. deputatu este capabil de combatte pararea mea, me voi bucură. Pana acum inse n'au facut-o. (Cernatoni: Dl. notariu, rogu-te prenotă-mă, că am cerutu cu cuventulu.) Oratorulu continuandu dice, dl. interlocutoru vre unu statu ung. — eu inca; nu credu inse, că asecurămu viitorul Ungariei irritandu nationalitate. Atâtă modifi. boi, cătu si a commiss. centr. sè se intărește si sè se primește testulu origin.

Aless. Romanu: forte pre scurtu am sè vorbescu, că-ci n'avussem cugetulu d'a luă cuventulu in acesta cestiune, deca antevorbitorulu dl. dep. Paczolay n'ar fi grăbit in limb'a pasiunei. Nu-lu voi imita, precum neci in recriminatiunile sale, dar sè ierte dl. deputatu, că deca respectezu convictiunea dsale, sè aiba sentiu de ecui-

tate d'a respectă si dsa pre collegii sei celu pucinu intru atât'a, că deca cutare depătatu face vre o declaratiune ce intimpina pota indignatiunea camerei, aceea sè nu o arrunce a supra altoru-a. Protestezu contra acestei procedure, pentru că neci deputatii nationali d'in camera, neci nationalitatatile d'in tierra n'au datu ansa ca sè merite a fi espusi la assemenea atacuri. — Dece legea, creata cu scopu d'a multimi nationalitatatile, nu le multimesce totu-si, un'a d'intre cauzele principali precum s'au mai dissuși o repetește azi, este: că acea lege nu se executa. — Cătu pentru cestiunea insa-si nu vedu necessitatea d'a mai insiră la arguminte, pentru că cu ocazia primei discussiuni se addussesse si pro si contr'a atâtă arguminte cătu insa-si camera vedi, că aci nu e vorba de a se da vre unu dreptu nou, ci numai d'a se conservă (respectă) dreptulu recunoscutu. Era a luă acestu dreptu, onorab. camera nu-lu pote, pana candu nu va annullă legea. — Lassu la intelleptiunea camerei sè dejudece: ore demnitatea parlamentului permitte a se luă cu o mana ce se dede cu alt'a? Nu acest'a este procedura. Annulati legea! Pecătu tempu inse este in vigore trebue respectata. Mai departe reflectati rogu-ve, ore intellepta politica este, că sub pretestulu limbui statului sè ve ammestecati in affacerile private alle cetățenilor? S'au recunoscutu, că institutulu notariatelor publice de si porta firm'a statului are inse d'a se occupă cu affaceri private. — Se dice, că de s'ar drege actele si documintele private si in alte limbe, s'ar impiedica administratiunea justitiei. Eu sustinu contrariulu. Un'a d'in cauzele principale a legionelor de procese, fusese mai nainte si impregiurarea, că feluritele documente, precum: contracte, testamente, etc. se scriau de omeni neproceptatori. Acum, de s'ar primi modificatiunea camerei boi, reulu ar deveti si mai mare, nru lu proceselor ar cresce inca si mai multu, că-ci, sè punem: cutarele primesc de la notariu presupunerii, pentru că n'am facutu declaratiunea testamentului seu in traducere magiara ca documentul originariu, unde este garantia, că vointă testatorului este expresa exact in documentulu tradusu, precandu experienta invenia si jace in natura lucrului, că neci una traductiune nu este perfecta. Dar more testatorulu, cătă procese nu se nascu d'intr'unu singuru terminu reu tradus. Mortulu nu va reveni a indeptă gressiel'a său ignorantiă traductorului. Pentru ce dara a se cauza amaritiune prin verirea limbii magiare pana si in affacerile private alle cetățenilor de alta limba. — In fine rechiamu amaritiunea dloru deputati la una speciale impregiurare adica, tienendu la votulu de mai nainte allu camerei atunci candu neci legea de nationalitate nu se executa, este lucru pre indiferinte, de ora ce si cu acestua se pota intempletă in prasse totu aceea ce s'au intempletă si cu celu-alaltu prin urmare in prasse totu un'a fiindu resultatulu, me intorcu la punctulu de unde am plecatu roguandu pre onorab. Camera, ca pecătu timpu este in vigore legea de nationalitate sè o respectezu, pentruca in fapta nationalitatiale totu nu se bucură de dreptulu ce li-s'au datu prin lege, dar celu-pucinu camerei nu committe inconsecintia. — Eu sustinu votulu de mai nainte allu camerei si respingu atâtă modificatiunea camerei boieresci cătu si testulu comisiunii centrale.

Lud. Cernatoni: Nu sciu urmarit'au cu amaritiunea său ba? onorab camera, finea cuvantarii dñui deput. Aless. Romanu, pentru că finea acestui discursu caracterizează in modu pregnant sentimentiile ce ardu in peptulu acestor domni. D'insulu in finea cuvantului seu disse: votati testulu, că ci totu lu vetti elude, adica nu-lu vetti permitte in prasse precum ati facutu cu legea de nationalitate. Va sè dica: faceti numai legea pentru noi, care totudeuna vomu pot sè vi-o arruncămu in ochi, că-ci si de altmire scimu, că nu vetti padă, facia cu noi, legea. — Astfelu de sentimenti au acei domni, cari ceru mereu de la noi drepturi. Eu, onor. cam. in urm'a experientei avute sum de una parere cu camerei boieresci (aprobară). Candu m'am intorsu in patria, am fostu in cestiunea de nationalitate statu de liberalu, cătu me temeam că natuinea mea me va uccide cu pistre, dar dupa celle

esperte de atunci incoce, recunoscu, că am datu pro alta calle. Me temu adica sè nu se tăie nervii de existentia natuinei melle, căce decandu s'au creatu legea de nat. in tote legile posterioare se affia căte ce-va ce slabesc drepturile de statu alle natuinei magiare. (Strigări: asia este). Camerei boi, i-s'au facutu si cu totu dreptulu imputarea, că nu scie sè fia magiara, acum candu ea vine si dovedesc că vre sè fia magiara si numai magiara, eu nu potu vota contr'a modificatiunilor ei (aprobară) pentru că eu, de si consideru a fi frumosu si generosu rolulu dñui dep. Irányi, vreau sè fiu generosu si cătra natuinea mea genetica (aprobară) sustinendu drepturile ei. Primescu modif. camerei boi, si nu primescu testulu comisiunii centrale, pentru că e mai reu de cătu celu originariu, care lassa in voi'a ministrului a da său a nu da notarilor permissiunea de a scrie si in alta limba si prin acest'a s'ar da ocazia la fapte indeptătate prin dl. dep. A. Romanu (ilaritate). Dl. deputatu A. R. dice, că cea ce dederam cu una mana, o luăm cu alt'a, că nu pădîmu legea si că o eludem. Inse rogu-ve candu circâmu lege noua, prin care se modifica alta lege, acest'a este in tota regulă nu elusiune, neci se ieș cu una mana ce s'a datu du alt'a, acest'a este numai modificatiune cu totu in regula. (ni reamintesc istoria cu „pip'a“ candu i-se puse numele „lula“. Recens.)

Ales. Romanu: ceru cuventu in cestiunea personale, pentru a face observatiunea melle la expresiunile dlui antevorbitoru relative la sentimentiile melle. Dl. dep. Cernatoni n'are dreptulu d'a scrute sentimentiile melle. De internis non judicat preator. Nu primescu interpretari cu atâtă mai pucinu presupunerii in asta privinția, că-ci a fara de mine numai Ddieu cunosc sentimentiile melle. De altmirea de căte ori am redicatu cuventulu fia in camera, fia a fara din cam. n'äm datu ocazia la presupunerii, pentru că n'äm facutu declaratiunea testamentului seu in traducere magiara ca documentul originariu, unde este garantia, că vointă testatorului este expresa exact in documentulu tradusu, precandu experienta invenia si jace in natura lucrului, că neci una traductiune nu este perfecta. Dar more testatorulu, cătă procese nu se nascu d'intr'unu singuru terminu reu tradus. Mortulu nu va reveni a indeptă gressiel'a său ignorantiă traductorului. Pentru ce dara a se cauza amaritiune prin verirea limbii magiare pana si in affacerile private alle cetățenilor de alta limba. — In fine rechiamu amaritiunea dloru deputati la una speciale impregiurare adica, tienendu la votulu de mai nainte allu camerei atunci candu neci legea de nationalitate nu se executa, este lucru pre indiferinte, de ora ce si cu acestua se pota intempletă in prasse totu aceea ce s'au intempletă si cu celu-alaltu prin urmare in prasse totu un'a fiindu resultatulu, me intorcu la punctulu de unde am plecatu roguandu pre onorab. Camera, ca pecătu timpu este in vigore legea de nationalitate sè o respectezu, pentruca in fapta nationalitatiale totu nu se bucură de dreptulu ce li-s'au datu prin lege, dar celu-pucinu camerei nu committe inconsecintia. — Eu sustinu votulu de mai nainte allu camerei si respingu atâtă modificatiunea camerei boieresci cătu si testulu comisiunii centrale.

Ios. Szlávý: N'äm vrutu sè ieau cuvantulu, că-ci, spunendu adeverulu, credeam că, dupa antecedintă cestiunea nu va da ansa la discussiuni mai lunge, cu atâtă mai pucinu la desbateri infocate si pline de patime. Pote că nu este conformu cu parlamentarismulu d'a me provocă la lucruri petrecute a fara din camera, credu inse, că toti scimus la ce felu de concluse au ajunsu osebitele partite alle camerei, prin urmare credeam, că voru lipsi discussiunile. Marturisescu cu sinceritate că m'am inselat in presupunerile melle. Sentiri doreroze me cuprindu de căte ori vedi in asta camera reimprospetandu-se cestiunea de nationalitate, pentru că nu prevedu vre unu rezultat practic. Acest'a ne duce numai la amaritiunea reciproca si se turbura bună intelegeri intre osebitele natonalitati. Chiaru antevorbitorulu meu, dl. dep. Lud. Cernatoni dede esemplulu celu mai eclatante, că nu e bine neci intr'o cestiune, cu atâtă mai vertosu in acest'a a fi condusii de ultră-zel si patime. Eu tienu, ca sè purcedemur pururea pre calie direptatii (fia-i gur'a de auru! Recens.) si sè nu luăm directiunea in politică nostra relativ la nationalitate, dupa simpathiele său antipathiele ce se arretaici si colo. Dece am creatu legea de nationalitate si nu ni place, sè avem resolutiunea barbatescă de a o schimbă, dar sè nu alegem calie pedisias, apoi neci ceea ce nu e permisa, d'a face ingerintia in vietă privata. Sè nu adducemur pre comunitatiile noastre, cari nu scie unguresce, la aversiune cătra natuinea mag. — De ce este aci vorb'a? De documintele private ce

le face unu concitatianu, care nu prinde limb'a magiara. — Este fapta că modificatiunea camerei boier. au produsse ca mai mare irritatiune in concitatianii nostri, cari nu precepungunguresce (aprobară de una parte, contradicțiune de alta). Acest'a e fapta si s'au manifestat si intre acei concitatiani despre a caror patriotismu nu se poate dubita. Eu credu că irritatiunea loru este in deputatită si fiindu că modificatiunea camerei boier. au produsse-o, era de alta parte fiindu că prin testulu comisiunii centrale este produsă si prerogativă limbii mag., primeste testulu comisi. centr.

Col. Tisza: Nu se poate concilia cu demnitatea camerei a dice: nu ve multimesce legea de naționalitate, ve luăm dar si cătu aveti si nu vi permitem ca să rieti contracte si testamente in limb'a care pricepeti. Doue lucruri trebuie să avem in vedere, unul, ca toti fiili patriei se participe din bunatatile constitutiunii; altul, ca marginile posibilității să se pună acolo unde incepe cestiunea existenței statului. (Aprobare) din asta cauza tienu eu la testulu orig. allu camerei, ca singuru dreptul. Dece legea de nat. este rea, annullaze-si numai aceea calle este demna și națională. Neci decătu furisindu-se pre porții latrali. Dorescu dura ce s'au sustinut testulu orig. nu — precum disse dl. dec. A. Romanu — pentru că s'au respectezu, ca pentru că in dorescu esecutarea legii. — (Aprobare.)

Min. just. Pauler, care in ronda treceută deochiarasă: că adere la testulu si s'au si votat de camera, astă-di suprademantă camerei boi, prin declaratiunea, că si-au schimbat parerea si că sustine modificatiunea comisiunii centrale. Frumosa consecință ministeriale! Szapáry imiteaza. Red.) F. Wächter sustine testulu orig. allu camerei boi.

Se pună la votu modif. comiss. centr. si cade, asemenea cade si modif. camerei boier.

Presied. enuncia, că s'au primit testulu origin. allu camerei boi.

Modificatiunea cam. boi, la §. 9. (relativa la urcarea cauțiunilor, a nume 700 fl. in capitale, 4000 fl. in cetăți cu douăspre cinci loc. si 2000 fl. in cetăți cu mai puțina populație) se primește.

Sied. se redica la 1 ora 55 min.

Siedintă de la 6. Nov. 1874.

Presied. Bela Perczel deschide siedintă la 10 ore.

Not. Wächter, Szell si Beöthy.

Ministrul: Bittó, Pauler, Tréfort, Szemlér si Wenckheim.

Presied. prezinta urmatörile petitimi a districtului Chichind'a, pentru a se introduce obligatoriă assecuratiune in contul focului — a oppidului Göllnitz spre a începe d'a tramite pre membrii consiliului scolar, in consiliul scol. acelor XVII cetăți Scepusiane.

Al. Mednyánszky prezinta una petiție privată.

Majoros interpeledia pre ministrul presiedinte, in privința marelui numeru allu oficierilor pensionati d'in armătă comună si inlocuiti prin altii. Intrăba: a ministrul presiedinte cunoscintia de către a? Si ce are de cugetu să facă contră unei astfelii de insarcinari a legelui Ungariei?

Se va comunică ministrului președintă. Urmărea ordinea de dñi. Primul ordin: desbaterea modificatiunilor facute camerei boier. la legea despre nationalitatea publică. Referinte a And. Schmausz.

Totă propunerile comisiunii centrale se primește fera neci un'a desbatere. I punctul a) §. 54. se acceptă modificatiunea propusă de Aug. Pulzsky.

In §. d'in urma a proiectului de lege se prevede că legea intra in vigoare cu Ianuarie 1875. — Min. of just. Pauler deseară, că terminul acestuia se prevedea in speranță că legea are să fie votată par la toamna, acum inse, nu poate fi vorba de acelui terminu, ci cere a se pună pre Maiu 1875. (Aprobare.)

Cu acest'a se termină discussiunea, si mandu la ordinea dillei modificatiunile ce

i magnatilor facute la proiect de lege
regulamentulu advacatilor. — Re-
s.: Petru Matusca.
Modificatiunile facute la §. 6. 8. 20. 24.
8. se primescu.

Discussiune mai lunga se incinge a
§-lui 75. care trateaza despre consti-
tua tribunalului disciplinariu. Camer'a
nat. propune tribunalul mestecatu, adica
usu si d'in judecatorii reg. precandu
missiunea centr. tiene la testulu origin,
prescrie ca tribunalulu discipl. se se
una numai d'in membri camerei ad-
vocatoru. — Referintele sustiene propune
comiss. centr.

Ion. Paczolay sustiene modif. ca-
si magnatilor, pentru ca mai multu
se folosesc statului advacatilor in op-
era publica decu a supr'a abaterilor
plinarie voru judecata si membri ai tri-
bunalului reg.

Ad. Lazaru si Io. Vidliescu si
la testulu commiss. centr.

Min. Pauker: Scopulu legii este re-
rea vediei si a spiritului de corpora-
ce a advacatilor; acestu scopu mai bine
pot ajunge deca tribunalulu chiamat
eghia a supr'a onorei corporatiunei va
iste d'in insi-si membri camerei advo-
catoru, — cu atat mai vertosu ca acestu
nu n'are se judece a supr'a crimelor
adu firesce in competenti'a judecatorilor
ci numai ccesele in contr'a onorei si
i statului advacat. Deci cere a se primi
un. commiss. centr.

Col. Mariassy dice ca de si este
u autonomiei, dara deca acesta se es-
reza, ca fia care statu in societate se
propriul seu tribunalu atunci se in-
uce unu intregu sistem de corporatiuni
ilegiate.

P. Moritiu sustiene modif. ca-
si boier. — Ferd. Horanszky assemene.
C. Cemeghi: Nu e vorba de crime
de rebonificarei de daune causate, ci
plu de onorea advacatilor, a supr'a ca-
si "camer'a advacatilor este chiamata a
hiu, acestu-a este scopulu proiectului mi-
. Aug. Pulszky sustiene modif. camerei
ga. era Stef. Teleachi propunerea com-
ss. centr.

Urmeza votarea si propunerea commiss.
se primescu cu 83 voturi contra 77
urmare modif. camerei magn. respinsa.

Asupr'a §-lui 112. relative la dispuse-
nile transitorie in privint'a ascultatori-
i actuali de drepturi se incinge era dis-
ciunea. — Camer'a deput. propusese 2
i de prasse pentru acei ascultatori de
pturi cari au incepelu cursulu studielor
candu camer'a magnatilor neadmittendu
i o favore pentru actualii ascultatori pro-
pe si pentru acesti-a prasse de 3 anni.
Commiss. centr. adere la acesta pro-
pere.

G. Várad y. cere a se respinge pro-
pere. Min. Pauker cere a se
favores numai licentiatilor in dreptu
ri au absolvit cursulu juridicu mai de
te se nu se estinda, ca-ci ea s'ar face
espire unei intrege generatiuni ce'a ce nu
mitte, prin urmare sustiene propun. co-
mss. centr.

Ad. Lázár respingandu ambele pro-
pere, face una modificatiune noua.

Se pune la votu propunerea commiss.
se primescu. — Ordinea dillei fin-
estru-modu terminata.

Siedint'a se redice la 1. ora.

Siedint'a din 7. Novem, 1874.

Presedintele: Bela Perzel deschide
int'a la 10 ore.

Not.; Wächter, Col. Szell, Mihályi si
thy.

Ministri presenti: Bittó, Ghyczy, Sz-
y, Szende si Pauker.

Presed. ne avendu nemica de insi-
u, Ern. Mukics, Ad. Lázár presinta
ciunea casinului industr. d'in urbea Ca-
ra, pentru desfintarea camereilor com-
i industr.; Alb. Németh petitiunea
iului H. M.-Vásárhely pentru incorpora-
pustelor de Szöllő. Tote petitiunile se
transpune la comiss. de petitiuni.

Gab. Várad y face ministerulai cul-
tu si instr. publ. urm. interpellatiune:

are dinsulu de cugetu se presinte inca in
asta sessiune proiectul de lege pentru scó-
lele secundarie, dupa ce proiectul a tre-
cutu prin tota stadiile preconsultarii? Tre-
fort dechiara ca in prossim'a sied. va da
respunsu in asta privintia.

Iul. Schwarz reamintesce ca proiectul
sieu de resolutiune relativ la legea
de impamentire, primul fiindu inca in
sied. de la 7. Jul. a. c. interelleza pre ministr. de interne, vre dinsulu se plineaca
acestu conclusu allu camerei, pentru ca li-
stele elect. pentru alegerea viitora se se
pota pregati pre bas'a legii de impamen-
tenire?

Szapáry respunde, ca respectivulu
proiectu de lege stă gata la ministeriulu
de justitia, dar asupr'a legii are se mai
consulte ministeriulu de interne si allu mi-
litilor, — proiectul de lege se va pre-
sinta camerei indata ce se voru termina
aceste consultari. Camer'a iea actu de re-
spunsu ministrului.

Simonyi: a luat cunoscintia din
foi despre destituirea prefectului din Bar-
sia, contele Migazzi. De ora ce destituirea
trebuie se fi avutu vr'o causa legala, si n'au
potutu urmă numai d'in capritiu ministe-
riale, interelleza pre ministrulu de interne:
cari sunt motivele destituirei?

Interpellatiunea se va comunică cu
ministrulu de interne.

Urmeza ordinea dillei. Cella d'an-
tai obiectu, seria 52. d'in petitiuni se de-
cide conforma propunerii facute de comis-
siunea de petit.

Min. Szapáry presinta proiectul de
lege relativ la desfintarea institutiunii
prefectilor urbanu, cerendu a se transpune
d'a dreptulu la comiss. financiare

Presedintele: fiindu-ca multi de-
putati sunt occupati in osebitile comisiuni
propune a nu se tiené siedintie publ. —
(Aprobare.)

Ministr. Szapáry, enunciatiunea pre-
sidiului, ca nu se voru tiené sied. in dillele
prossime, me indemnă a da inca asta-di
respunsu la interpellatiunea ce mi-se fece
adineora. (Audiu!) Respunsul meu e sim-
plu: Numirea si destituirea prefectilor este
dreptulu esclusiv allu coronei, prin urmare
respectivulu ministru nu este obligatu a luá
respunderea neci pentru numire, neci p.
destituire (Vine contradictiuni.) Consider-
andu cestiuca d'in acestu punctu de ve-
dere, sum silitu a dechiara ca nu me afflu
indemnat a da respunsu la interpellatiune
in form'a in care mi-s'au facutu.

Ern. Simonyi: potu affirmă cu de-
plina securitate ca in Ungaria, ba neci in
tr'una tierra constitutionale unu ministru
parlamentariu in facia corpului legislativu
n'a mai facutu assemene declaratiune con-
traria legii (Viue approbatu in Stang'a)
ca ceea ce audiram d'in gur'a ministrului
de interne, (Cu adeveratu asiá e). In ce
consiste dar constitutiunea deca responsabi-
litatea ministrilo u se acopere cu person'a
regelui? (Aprobare.) Care este atunci dife-
renti'a intre constitutionalism si absolutismu
deca lipsece or ce responsabilitate pentru
actele coronei? Dupa art. III. leg. 1848.
neci una dispusetiune a domitorului, ce nu e
contrasemnata de ministrulu respondidoru,
n're valore, prin urmare ministrulu e re-
spondidoru pentru actulu d'in cestiuca si
nu credu ca colegii dsale voru primi soli-
daritatea pentru dechiaratiunea sa. Dl. mi-
nistru se mediteze a supr'a lucrului si se
dee mai tardiu respunsu correctu.

Min. Szapáry: N'am avutu intentiuni
a me acoperi cu person'a domitorului,
neci a decliná de la mine respunde-
rea. Daca purcederea moa au fostu illegale
primescu respunderea, deca dl. deputatu mi-
va dovedi d'in lege ca actulu meu au fostu
illegale, voiu portá respunderea, dar nu e
cu potintia ca respunderea se se estinda si
asupr'a motivelor seu a personelor, pentru
ca poterea esecutiva numai atunci potu pri-
mi respunderea pentru actele sale deca are
deplina libertate intru alegerea organelor.
(Aprobare in drept'a.) Acesta libertate, e stipu-
lata guvernului prin §. 42 art. LII. leg.
d. 1870. si eu am urmatu in intellezzulu
acestei legi.

Ern. Simonyi dechiara ca neci allu

doile respunsu nu-lu multimesce si prin ur-
mare nu-lu pote primi.

Se face votarea si majoritatea camerei
iea actu de repunsu ministrului.

Ed. Zsedépy dechiara ca numai allu
doile respunsu allu ministrului se primesc
(approbare generale).

Se face alegerea membrilor pentru com-
isiunea besericesta-politica. Resultatul
alegerii se va face cunoscutu in sied. pro-
sima. — Sied. se redice la 11%, ore.

Societatea ACADEMICA ROMANA.

Siedint'a de la 2 Sept. 1874.

Presedinte d. Laurianu.

D. Ionescu presinta doue carti inti-
tulate: Notiuni de fizica si Cursu de chimia
elementara, donate de autorele loru, d.
profes. P. Poni, pentru bibliotec'a societatii.

— Se primescu cu multiamire.

D. Ionescu, ca rapportor, da lectura
urmatorului processu-verbale allu sectiunilor
unita de istoria si de sciintie, inchisata
supr'a propunerii d-lui baron d'Avril,
membru onoraru allu societatii:

SECTIUNEA ISTORICA.

Siedint'a de la 2. Septembre 1874.

Membri presinti: M. Cogalniceanu, G.
Baritiu, A. Odobescu, I. Hodosiu, Nic. Io-
nescu si S. Aurelianu din partea sectiunii
sciintiilor naturale.

Se da citire epistolei d-lui d'Avril, re-
lativa la congressulu de geografia ce este a
se ținé la Paris in prima-ver'a viitora,
18 Aprilie.

Acesta epistola in traduct. rom. suna
asiá :

Domnitoru si iubiti Collegi!

Credu a-mi plini detorint'a de membru
correspondinte incunoscintiandu-ve despre
convocarea unui Congressu internationale de
sciintie geografice, care se va intruni la Paris
in primaver'a anului 1875. Veti affa in
accluse mai multe harthie relative la acesta
convocatiune.

Studiele indicate in cestiuari sub Nr.
72 si 73. intereszeza particularmente Societatea nostra.

Art. 72. „Care este punctul de ple-
care allu emigratiunilor gallice in Itali'a:
Centrulu Gallie sau vallea Dunarei?“

Art. 73. „De care grupa de popore se
tiené Dacii?“ Nu e ore possibile a splica
numirile geografice a teritoriului loru, anume
celle ce ni se transmisera prin Tolomeu
prin tabl'a lui Peutinger si prin alti autori
sau monuminte classice, cu ajutoriul vre
unei a d'in idiomele cunoscute?“

De altintre programm'a congressului
nu este inca inchisata. Societatile sciintifice,
eruditii straini ori francesi potu prezenta noile
cestiuni sau a cere modificatiuni in pro-
gramma.

Este de dorit u ca vre unu erudit ro-
manu se iece parte la congressulu internat.
de 1875. In asta privintia, mi-ieu libertatea
da se face attenti ca Societatea geografica
de Paris numera in sinulu seu associati ori
correspondinti din tote tierrelle, a fara de
Romania. In interesulu sciintiei chiaru
este de insemnata ca se venia si Romanii
a spune ceea ce sciu investitilor lumei,
mai alesu a supr'a cestiuilor relative la
orientulu Europei si geografi'a lui, luandu
acestu cuventu intru intellezzulu celu lar-
gu ce i se attribue asta-di in genere.

Dece cine-va d'intre confratii mei aca-
demici ar dorii a fi presentati Societati
geografice de Paris, voiui ave o placere d'a-i
si nasiu.

Offerindu de nou servitile melle Societati
Academice, care au binevoitu a me
chiamá in sinulu seu, Ve rog Dloru si
scumpi collegi, d'a primi incredintarea
affectuoasei melle propensiuni.

A. d'Avril.

D. Odobescu propune ca societatea
academica se puna la concursu una premiu
pentru cea mai buna lucrare ce aru veni la
1. (13) Martiu viitoru asupr'a cestiuor uous
cestiuni din program'a congressului de supt
No. 72 si 73, precum si asupr'a etnografiei
Romanilor din Macedonia, Tessalia si
Epiru si alte part. alle imperiului ottomanu.

Propunerea acest'a, secunda a de d. M.
Cogalniceanu, se adopta in unanimitate, si
se decide ca se se suppuna societatii in co-
prinderea urmatoria:

1. Premiul va fi de 1,200 lei noui.
2. Lucrarea va fi compusa in limb'a
romanesca seu in cea francesa.

3. Terminulu tramiterii la societate va
fi pana la 1 (13) Martiu, an. viit. 1875.

4. Societatea va numi una comisiune,
compusa de 3 membri, cari se voru intruni
in Buccuresti de la 2 pana la 7 Martiu viitoru,
pentru a decerne premiul concurrin-
telui ce-lu va merită.

Sectiunea decide unanim ca delegatiu-
nea se responda d-lui d' Avril in sensulu
cellor mai susu espuse.

Presedinte G. Baritiu.

Secretar N. Ionescu.
(Semnat), Cogalniceanu, Odobescu P.
S. Aurelianu.

D. Laurianu observa ca lucrarea de
care e vorba este forte seriosa si dificile; ea
este mai de acea-si tese cu acea-a propusa
de d-nu Odobescu a se premia din fondulu
sieu. Prin urmare crede ca e bine a nu se
precipita societatea, fiindu-ca nu in cinci-siess
lune se potu tratá asemeni subiecte; vomu
publica premie si nu vomu capeta nici unu
resultat.

Dupa mai multe reflessiuni si discus-
iuni se adopta conclusiunile sectiunilor si
se numesce comisiunea din d-nii Cogalni-
ceanu, Odobescu si Urechia,

La ordinea dillei discusiunea bugetului.

Dupa rectificarea cifrelor ce compunu
spesele, resultandu unu deficitu, d. Sturdia
face urmator'a propunere:

„Propunu ca bugetul se se voteze in
ecilibr; prin urmare se se scadia de la spese
summa de lei 624, bani 52.“

D. Sionu propune a se reduce nu-
merulu collor u din traductiunea Istoriei
ottomane de Cantemiru, observandu c'as-
upr'a acestei lucrari nu si-aduce aminte se fia
unu votu allu societatii in cea-a ce privise
remuneratiunea traducatorului.

D. Massim u releva propunerea
d-lui Sionu: spune ca remuneratiunea ce se
propune in bugetu nu numai ca nu este fis-
sata de societate dala i-se pare pre mare;
ca-ci deca pentru autori classici propu-
nemu 100 si 120 lei de colla, apoi lu-
carea traducerii din limb'a francesa (si mai
alesu a unui istoricu cu stilu atat de fa-
cile ca allu lui Cantemiru) crede ca se potu
face acésta c'ua remuneratiune multa
mai mica.

D. Ionescu dice ca, deca s'arranca
banuiela asupr'a acestei opere, apoi se se
ntorce sectiunii istorice spre a se verifică cu
mai multa scrupulositate.

Presedinte, A. Treb. Laurianu.

Secretar ad-hoc, Sionu.

Blasius in diu'a Martirului Longinu Cent-
turionulu 1874.

In. Pr. S. Metropolitul Ioannu, a
convocat unu Sinodu Generale, pre 7.
Septembre a. c. pentru regularea Funda-

sulu, carele pre langa tote devalvatiile; totu-si a lassatu forte multu natiunii selle. — Din contra Siulutiu, vedindu errorea antecessorului seu, ca avearea s'a devalvatu si manipulat reu de capitaristi, a lassatu in testamentu ca la consultatiunile despre avearea sa, se se chiamase si Laici, ba a lassatu ca din avearea sa se cumpere in continuo totu mosfe.

Manipulatiunea averei Siulutiane a patit'o in tocm'a ca si alte fundatiuni de: *un'a mie alt'a tie, si a trei-a numai fundatiunii*, ba potemu constata din Ratiucinu din 1867, candu s'a administratu din Springu „numai 5 fl. v. a.“ éra in 1868 „numai 95 fl. v. a.“ dupa ace'a mosta vasta, incat respectivii se batjocurescu prin diuarie (Nr. 70. „Federat.“) Ne preoccupandu-se O. Publicu cetitoru si natiunea romana cu aceea, ca dora s'aru fi amelioratu in ce-va fundatiunea din Springu cu superedificate seu renovatiuni, cari stau numai din carpiture, spoiture si mangiture.

Consistoriul din Blasius totu-si, petrunsu de unu doru, in tomn'a anului 1873 dede mosfa din Springu Siulutiana sub administrare fixa de 3200 fl. v. a. Dlui Colbasi, cu conditiuni *favorabile*, care in anul acestu a 1874 a adunat 2000 clai de bucate, fora de cucuruzu, fenu, vinu, padure, regalie, de unde este de intiellessu ca ce pote aduce una mosia cum este Springulu, Cutulu, Bucerdea, Ciudia, Sancellulu, etc. fora inse mai incolo de a scf O. Publicu ca in ce stă fundatiunea Siulutiana s. a. pentru ca nime nu dà Publicului ratiunie accurate, pre lunga tote vajetaturele unitilor.

Asemenea unui Annibale, care a dissolvatu Senatulu Carthagineanu cellu periculosu si alessu pre vietia, a facutu correspundintele „Gazetei T.“ se dispara si se annulleze administratiunea eschisiva, unica capitulare din Blasius, care a facutu si face totu si tote numai dupa bunulu placu allu loru, incat dan fundatiunile sub administratiune arbitaria si voluntaria, fora de a aduce procentele recerute si cuvenite adeca: minimulu 10 fl. v. a. dupa unu jugeru de pamentu, ca si in alte locuri.

S se ne restringea numai la Springu si Cutu; acesta mosfa din urma, a fostu data in arinda cu 5,000 fl. v. a. pre anu, éra acum de vr'o 10 ani se administreaza fara de a aduce seminariului 5000 fl. pre anu; cu tote ca summa asta se pote face numai si numai din vinu si fenu; cui mergu dara celalalte naturale, precum: Cucurudiulu, grâulu, regalie pre cari singuru se potu capeta 800 fl. v. a. ?!

Ceremu dar' atentiunea natiunii in privinti'a fundatiunei Siulutiane, si a tuturor fundatiunilor G. U. din acelui motivu, ca pentru Springu si Cutu etc. ori candu s'aru dà arinda de 5000 fl. v. a. pre fia care, fora de a fi periclitate superedificate care, si de altmintrea, nu stau in acea stare precaria de care si sub care pretestu se administreaza *forte reu* din fotoliul capitulare, tote aceste mosie fundatiunale nationale.

G. Unitii si-au constitutiunea loru ecclasiastica natiunale, dar' in fapta nu este nemica, numai absolutismu intunecatoriu se vede, ca ci se cresce preutimea chiaru numai cu scopu pentru impleirea gratiei divine, inlocuindu-se sentiu natiuiale prin unu vacuu, unu golu in sufletu, prin unu scepticismu si cosmopolitismu evangelicu, sarbedu, nepracticabile de natiunile culte si cu vertute; *Una propaganda sceptico-popesca la toti Romanii*; si cu acesta nu facem natiunea, ca ci avemu se perim. Nu suntem alta decat nesce basericani, cu mica exceptiune. (Ce este darea Mosfei din Springu in arenda deregulatorului din Cutu? nu una risipire si seracia mai mare ca mai inainte. Ore acesta poterea lucrativa din Cutu nu va folosi-o in Springu?)

Daca In. Pr. S. Sa mitropolitul Ioannu a potutu si a binevoitu a con-

chiamá acelui congressu ad hoc pre 7/9: 1874, intrebamu ca:

a) impedecat este de a face asta si in privinti'a altoru mosfe fundatiunale, ba

b) chiaru in privinti' adeveratului sinodu, ca se regulam affacerile nostre de administratiune scolare, basericesci si fundatiunale?

Noi in tota casulu dicem ca nu; dar' Pr. S. pote accepta de la natiune mai multu ca adunarea din Alb'a-Iuli'a (13—14 Aprile 1871.) ...? Pr. S. Sa se vede ca pote face multu, ne pote vindecá tote ranele astea, prin una seu prin alt'a calle, numai noi ne sfiumu, ca loiali, a aduce inainte tote lucrurile in goletatea loru naturale, de unde lesne potu a se ivi frecari personali, frecari neplacute, necorrecte, ... de cari respectivii nu se vedu a se interessá, chiaru de aru fi din gratia divina si de aru fi din acesta, aru debui se marturisim *că abusare de potestate faliacu lucrările loru*. Intr'altele aducem inainte si ratiucinu basericiei nostre Lipovene din Alb'a-Iuli'a, ca unu modelu de nepesare a essactoratului. Numai ratiucinile comunale decurgu asiá, dar cu acestea nu e mirare, ca ci se conduce de antagonisti nostri; ceea ce capitaristi si consistoriele unite ca essiti din alle natiunei nostre *matia*, altmintrea aru trebui a ne luá *in bratia*!

Ce controla ducu D. Rectori, D. Iurium Inspectoru in trebile fundatiunale pre lunga cifrele adusse inca se mai scie; dar' la astea pote vomu reveni de alta data, ca ci campulu are ochi si padurea are urechi. Incat s'a interesat Blasius de scol'a si bagric'a unita din Springu? respunda! Acum ne indreptam cuventul catră O. Publicu Unitu intr'acolo, ca afflatus'au unu Annibale, din cei din procesulu Blasianu 1843—5, seu din confirinti'a Alba-Juliana 1871, carele se restringa pre senatulu Carthagineanu (Capitlele Consistoriale unite) alesse pre vietia, ca se nu pote fi totu acestia singuri Essarchii averiloru nostre scolare, basericesci si fundatiunale, fora de a da comptu si natiunei cellei lipsite de lumina, seu mai precisu: *mediuloci-va „Acelu Annibale“ adunarea sinodului seu Congressului Unitu?*

Ceremu atentiunea zelosului nostru Metropolitul Ioannu, la acesta impregiurare, ca ci intiellegandu cumca In. Pr. SSa are intentiunea cea mari nimosa si imperativa pentru noi de a redicá unu Convictu in Blasius, va face appellu si catră natiune, carea de siguru nu va sta cu man'a in sinu, dar' numai asiá, ca mai inante se dee comptu despre tote fundatiunile, etc. éra manipulatiunea Convictului se nufia numai prerogativa eschisiva a Preftimci, ci dupa modalitatea disputetunei Siulutiane cellu pucinu, — care a adevenit obiectu seriosu despre administratiunea cea rea si slabă, dandu ansa manipulantii la multe espectoratiuni.

Mai multi. *)

Inaltu Prea Santite D. AEppu si Metropolitu! **)

Adress'a ce urmeza aci immediat este trista doveda deapre situatiunea teologilor rom. din seminariul centralung. din Pest'a, trista mai allessu pentru ca archiereii rom. n'au neci o influentia a supr'a crescerii clericilor loru condemnati a studia in acestu institutu, menitu nu atatua a educá preuti ci mai multu a-i imbetá cu limb'a magiară, de care in viitor'a loru functiu-

*) De si forma acelui corresp. ca pucinu accomodata, nu ni convine, o publicam, pentru ca se nu fimu banuiti de paritalitate. Red.

**) Aceasta relatare s'a facutu si Pr. Sloru Salle Eppiloru de Oradea-Mare si Gher'a precum si Dlui Vacariu eppescu de Lagosiu.

ne preutiesca nu voru ave neci o trebuintia. Provinci'a beser. a Rloru gr. cat. se se ingresca a-si infinita unu institutu centrala la Blasius seu Oradea-M., pentru a-si crese preutii conform missiunei loru si nu a-i lassá predei in institute de propaganda a magiarismului. — Romanii gr. cat. lipsesc mai bine de tote fundatiunile straine, de altmintrea inca pucine, de catu ca se sufferia atat'a umilire si valtemare a interesseloru nationale, rituale si de crescere preste totu. — Sinode! Congresse basericesci! Venia imperat'va vostra si pentru provinci'a beser. rom. gr. c.

Tempulu present e tempulu asociatiunilor. De tote partile se aude asociatiunile spre promovarea binelui comunu. Umiliti subscrissii cunoscandu acesta provocare imperiosa a tempului present se pregatia la reconstruirea societatii literario-baser., carei-a i defipessej unu scopu atat'u de sublimu si santu: promovarea literaturei romane basericesci si si perfectionarea in studiul limbii materne. — Dicem reconstruirea societatii, ca ci e sciutu ca teologii romani pana se aflau in seminariul central de la S. Barbar'a in Vienn'a aveau acea societate cu scopulu maretii: de a promové dupa poteri literatur'a basericescă, si a-si insusit in unu gradu catu mai perfectu limba materna, acea limba in a carei-a cuvinte sonore aveau se predei inventat'ra Domnului nostru Is. Christu. — Pre campulu literariu acea societate dede probe inverdate, ca ci cunoștește scopulu. — Fatalitatea ince aducandu cu sine mutarea teologilor romani din acelui locu de pia memoria pentru romanii gr. c. — in seminariul rom. cat. central din Bud'a-Pest'a activitatea aceliei societati se curmă, Societatea ince de jure nu appuse ci se transpuso cu membri ei.

La incepitulu scol. 1873, teologii romani veniti in Bud'a-Pest'a — cu deplina incredere in dreptatea causei loru, roga pre Superioritatea Seminariala, ca dupa exemplul scolei magiare, se li-se conceda continuaarea ori reconstruirea societatii recunoscuta si aprobată pentru Seminariulu d.n Vienn'a. Superioritatea seminariala ince, nu se semte competente a o aprobată pentru acestu institutu de ora ce inspectorele supremu: allu acestui seminariu este Pr. SSa AEppulu Primate de la Strigoni, deci i inordinea acolo. — Considerandu scopulu santu si dreptulu societatii reconstruindu nu se indoiau umilitu subscrissi de unu resultat favoritoriu.

In 30 Dec. 1873 se tramtu Primatului statutele tradusse in limb'a latina, pre basa caroru-a se roga de concederea reconstruirei societatii. Resolutiunea, — fatala rezolutiune, — o capetara suscrissii numai in 4. Novembre a. c., in carea se interdice reconstruirea Societatii desu amintite. — Eramu curiosi a sci ca ce motive se potu aduce contr'a unei cause atat'u de drepte si sante Horrendum dictu! Motive de acelie, cari se potu oppuno numai de nesce omeni, cari nu considera, pentru nu voiesc, justele pretensiuni alle altoru-a, intru tote de vechiul: „Sic volo, Sic jubeo“; motive, cari ni vetema semtiulu de romanu prin cari ni-se impune cu totulu altu scopu venirei noastre la universitatea din Bud'a-Pest'a, de catu care lu cunoșteamu noi. Si pentru care scimus ca In. Pr. S. Vostra ne-ati tramsu aici. — Dice acea resolutiune: „Teologilor de ritulu romanu — (rumeni ritus, seu romanae nationis sicut ipsi semet nominant“ nu se concéde refiniarea societatii — scolei de limb'a romana (valachicae), din causa ca scopulu aducerei si tramiterei loru la seminariul central din Buda-Pest'a e: „Investiarea limbii magiare si imburea Spiritului magiaru patrioticu, ca ci bine se-si adduca aminte, ca toti suntem filii unei si aceliei-a-si patrie si „natiuni magiare“, de-si de diverse limbi..... Dlu Rectore semin. cu satisfactiune le explică acelie motive scandalose, si in urma la modestele nostre observatinni, cu autoritate ni resupne; „Schola valachica hic nunquam erit.“ — Cerendu umilitu subscrissii copia

despre aceea resolutiune nu ni-se dede, di motive ca ar' fi indreptata „nu mai person'a sa, — precandu subscrissii toci din acea refusare dedou, ca insi-si auto aceliei-a aru rossi de fetul loru artrari. —

Deci vediendu umilitu subscrissii runcata deodata o piedica atat'u de mare treprinderei loru salutarie, pre carea semtiendu-se in stare a o inlatură — si libertatea cu unu suspinu fiesc si pl de incredere a recurge la ajutoriul In. Pr. S. Vostre, si a Ve roga umilitu, ca binevoiti a face ceea necessarie pentru inlaturarea piedecii. — Totu-odata cu dor Ve relatéza si aceea, ca Pr. SSa Primate numi in acestu anu de professore de n pentru teologii gr. c. din acestu seminariu pre Dlu Tóth professore la universitate, firesc propune, ce propune in lim magiara, si asiá se vede, ca fu si e desesperarea romanilor de a ave candu-v superior roman in acestu seminariu. Astă, inca se pare a fi facuta cu mare preculatiune, de ora ce chiaru acumu devacantu locul pentru unu prefect de studiu.

Dupa cari fiesci relatari asteptam parintiesc'a disputetiune a In. Pr. S. Vostru remanemu Ai Inaltu Pr. S. V. — Cei umiliti fi: Teologi la facultatea teol. Univers. de B.-Pest'a: Gabrielu Carabet, Ioanne Giorgiu, Nicolau Tripou, Siegh Cacoveanu, Stefanu Maniu (Nagy). Ioan Serbu, Nicolau Beresiu, Silviu Rezeu, Viliu Gr. Borgovanu, Augustu Egriu, Ioan Pecurariu, Arone Deacu.

Invitatuna ce publicam a avendu indoit u pretiu, pentru ca esemnu de vietia si de progressu in acea parti, unde arteri a vietiei nostre nationale pulsita mai incetu, ni este binevinita. Causa publicarei intardiate este ca ea fu tramsa la Redactiune in absentia Redactorului, care numai in delile acestea dede de ea intre harthie Redactiunei. Inainte, fratiloru Satumanian, si cei din partile nordice ale Crisanei, inainte!

Vasiadu, 16. Octobre, 1874.
Multu on. Dle Protopopu, On. Dom. Preuti!

Stim. Dni Investitori si stim. intelectua romana!

Cultur'a poporului ni e incredintata noua, pre umerii nostri diace sarcina de grea de a cresce si cultivá mladitele spre deveniri pomi educatori de fructe nobile. Neavemu se dama sama in anta Creatorului cu turmulitele grigei nostre incredintata. Noi cei destinati spre a cultivá poporul am primitu a supra-ne mare responsabilitate carei-a a satisface mai vertosu in templu presint, in care ni-se gatește perire totala, nu potem, de catu numai uniti in cugete! uniti in semtiři! dar' spre a ne poti un in cugete si in simtfri, avemu neincunjurata trebuintia de reuniuni. In acesta causa de mare importanta vremu se vi facem impartesiri. Acesta au preoccupat pre intelligentia diariptul protopopescu de Vasiadu, convocat pe 17. Septembrie a. c. in Comun'a S. Georgiu-Avramu, preziosulu intru inaintarea culturei poporului romanu Dl. Paulu Popu V. A. Diaconu, in care Conferintia s'a decis unanima infinitarea unei reunioni investitoresci.

Inse fratiloru! precum unu picuru apa nu imple marea, neci o pétra singura nu constitue murulu, asiá si unui district singuratu e impossibilu a funda dorit' reuniune investitorescă. Deci dura conferinta districtului Vasiadu cu presedintul seu in frunte a decis a se provocă districtul de Léta-M. Farnasiu, Popescu, Lancu si Vezendu (pre Eriu) ca capii districtelor adeca DD. Protopopi se bine volesc a convoca fiesce care in districtul seu catu un conferintia, in care se desbat cestiunea infinitarei „unei Reuniuni investitoresci“ cumu s'aru poté efectui? Sun rugati mai departe DD. Protopopi ai districtelor susu amintite, se bine vocesca ac-

plementu la nr. 77 allu „Federat.”
cursulu an. 1874.

idea, prin aceste fraterne litere invitatice a o comunică cu On. Dni Pr-uti, cu m. D. invetiatori, și cu Stim. intelligentia nașa din distriptele resp. și daca SD. Protopopi-Preuti, Invetiatori și intelliginti' a nașa din memoratele distripte aru conști cu noi, — atunci Dni Protopopi să se voiesca a ne incunoscintă despre rezultatul ivitului în fie care Conferintia a distriptelor, celu multu pana în finea lunei iunie a. c. Ore au voie, cine și cătă a participă la infinitandă reunire?

Conferintiele particulare totu odata voru nevoi să-si da parerile, în casulu sprigini-ideoi propuse, și despre locul adunării generale. Noi ne luăm libertatea de a proiecte Margit'a ori Székelyhidul, ca locuri străte.

Fratilor! Tote poporele emuledia în latura, tote se desceptă la urmărea fruscului și placutului; cea mai mare parte, potem dîce că toti Invetiatorii patriei „Reuniuni,” pentru ce dar’ numai noi invetiatorii romani din dieces'a Oradei-Mare intemtu în nepesare? pentru ce să nu ne trănimu și noi într'o reunire? Si ce ne stănește de la aceea? Au nu avemu Conducatori generosi, zelosi pentru înaintarea cultiei poporului roman? Vointia! Fratiru, si tote sunt posibile, Vointia, unire, ori ce greutati ne-ar amenintă le vomu vinge, că-ci „unde-su doi poterea cresce.”

De vomu arruncă o privire în ante, vomu servă că realizându-se și intrupându-se ea infinitarei reunii, posteritatea ne binecuvîntă; era intilegandu despre anul întreprinsu, și priu nepessarea năra ne realizatu, aceea-si posteritate si în orimentu ne va blastemă. — Să nu amemnu dar tempulu, să ne desceptăm din omnulu nepesarei, să punem ușeru la meru si reciprocu să-ne ajutămu, că-ci de noi depinde în prezentul realizarea ideei vîdime în a carei-a fructe bine cuventate posteritatea se-va delectă, bine cuventandu umbrele nôstre. Să infinităm dar „o reunire invetiatorescă.”

Paulu Popu Ilie Popu
A. Diaconu, presied. cant. si not. ad hoc.

Blasiu, 30. Sept. 1874.

(Continuare.)

Precum s'a vedetu din celea premissă, cununa morii din Blasiu s'a pertractat și grigea si precautiunea ce numai a fostu si potentia, si mie asiă putienu rolu mi-a junsu in tota affacerea, incatul despre acela se poate nice afirma delocu, că aru fi destulu de largu nice atunci a-i poté ce fondului vre-una injuria, candu asiu fi etu ambalat dup'a; ce asia este plus minus cu tote causele referitore la domuri si fonduri, — carii suntu controlate v.-consistoriu cu cea mai mare scrupulositate.

Prin urmare nn este locu in tota afacerea, in care aru fi potutu incapă presentul, din care voiesce N. M. astă face nu cu ce capitalu; dicu de ar fi potutu incapă etu presentul cu natura stricatorie catu mai tienu cutarui interesu allu fondului proprietarii.

Si-pre langa tote acestea, io totusi am petat unu presentul, care, déca e vorba spre etu, n'am nice catu e ceea mai mica cusa de a nu-la dă de golu cumu mi-a mitu; mai vertosu candu vedu ai poté ce prin acesta d-lui N. M. una mare boiere.

Mia venitu éca asiă;

In un'a din dille, dar' tare tardiu nu mai dupa 11. Juniu, candu fusessera M. Daniel la mene, ci si dupa 21 si propriamente 24. Juniu, candu se inchiasse si probasse contractele legate cu R. M. si R. Daniel asupra ambelor mori, odata, si neasceptate intra in cancellariami R. M. dintre arendasii uoui; R. a rești la langa usia, era M. s'a apropiat catre m'a-mi de scrisu unde lucru; io m'am bulat spre ai primi, si atunci M. spunendu

mi, a M. Daniel voindu a-si implini evenimentul, mi tramite pri nei adeca R. si M. si cu contilegerea loru tuturor, unu prezentu, care mi-lă si presentat.

L-am reflectat cu nice n'am acceptat nimicu, nice n'am meritatu nimicu, pentru io am fostu detoriu a face serviciul, ce l-am facutu, pana ce a ajunsu compania in possessiunea morilor; la ce de nou mai oferindu-mi M. acelui presentu in fine, — pronunciandu mai inante intre suciri din umere decisu si hotaritul cuvintele ca déca chiaru voiescu se fia galanti, fiinduca si altcumu mi suatu clienti toti trei insi in alte cause de alle loru private, si io pote inea li voiu poté folosi orecandu si ore-unde cu scientia mea in alte cause de alle loru referitore la officiul meu iurium inspectorale, — subu acestu titlu am primitu acelui presentu.

Terguliu stă din duoi; de nu li-a placutu titlul meu, aru fi trebuitu se-si lié inapoi presentul, si se merge cu D-dieu. — Era de li-a placutu acelui titlu, si l-au primitu etu putienu tacitamente, si au remasu linisiti in etu anni intregi, atunci nimini allu treilea n'are de a se mestecă in aceasta causa; pentru acesta primire de prezentu nu e cea qualificata in §. 1013. Cod. civ. de neertata.

Si se nu ne amagim din capulu locului; că-ci io écca prin acésta facu cunoscute toturor carorii li-se cuvine de a sci in preseinte si pre viitoru, cumca in asemenea impregiurari am si mai primitu presenturi si voiu si mai primi, n'mai se fia cavalleria carii se-mi dee.

N'am cerutu acestu presentu, nu l-am pertractat, n'am conditiunatulimplinirea a nimicu de la facerea lui, n'am promissu a face pentru etu nimicu cu referire la caus'a morilor basilitane si nice n'am facutu; mis'a adusse neasceptat, l-am primitu la imbiere frumosă si anca repetita, neconditiunat; asiu fi potutu mori pana a mi-se aduce, fara a-mi fi venit in mente se lassu successorilor mei de scire că-mi-este promissu; si asiu fi potutu mori cu etu in a 2-a său a 3-a di, fara se fi potutu face orecine dreptu de etu macaru si cea mai putienă vorba apasătoare pentru successorii mei legitimi; — si io dor-escu tare se vedu pre Advocatul, care in asemenea impregiurari in locul meu n'ară fi primitu acelui presentu; se vina rogul si-mi occupe locul, că unul ce are mani mai curate; in ilu cedu de locu, si i-voiu dico anca pre desupra es mihi magnus Apollo!

Éra cellui ce nu-i domnu si gavalleru, i-dicu ca de alta data se-se lasse si se nu joacă rolul de atare; pentru presenturile nu se primește cu simțul de detorintia de a fi replatite nice cu pretiul onorei primitoriu lui, si nice din punga; si nice nu se cheltuirescu că imprumutul oblegat de a se resplatii, ci mai preusioru, — si de multe ori si cu elle său din elle se facu era prezenturi.

A fostu acestu presentu 1 fl., 50 fl., 500 fl., 1000 fl. ori a fostu altuce? nu se tiene de intrebare; destulu că a fostu adusu necontielessu, necerutu, neasceptat, si primitu neconditiunat, de la 3. ómeni bogati clienti de ai mei in alte cause.

Compania R. M. si M. Daniel trebuie sa aiba órece insemnari despre dió'a, candu mis'a adusse mie acelui presentu; acceptezu totu, ce va fi insemnat de a-mi-se fi datu; pentru acésta, fiindu'aci vorba de principiu: nu face diferintia; — dió'a apoi va dovedi-o cellui, care se-va interesa a căută dupa ea la disă compania, ca acea a fostu tardiu dupa 24. Juniu 1871. candu acumu morile erau de multu in possessiunea numitei Compania; prin urmare écca neadeverulu, ca scoterea lui Bretter et comp. s'ară fi intemplatu din ans'a acelui presentu.

M. care mi-la presentatul acelui presentu, traiesce (S. Mendel) in Blasiu, intrebe-etu cine voiesce, ca óre n'a fostu lăbul precumul l-am spusu.

Pre R. care a remasu lenga usia radiematu de parcanul ferestrei, candu mis'a presentatul presentul cununa, nu-lu potu chiamă de matore;

primo; pentru mai tardiu venindu la meno, a voită se mistifice, că să-se elude s-

socii lui de compania, si si sociul Brette-resciloru Rossmann, incătu numai etu si Bretter se remana in móra Blasiului, — dfoandu-mi, ca pentru ace apoi totu nu va cere etu innapoi nimicu din presentu; celu putienu asiă órece se vedé a voi; candu insă că la unul, de la care, — precum insu-si a fostu silitu a recunoscere, — n'am cerutu nice candu nice unu presentu, n'am sciatu ce se fia contribuitu etu la presentul datu pre sama mea, nu i-am promisso nimicu din etu séu pentru etu cu referire la mor'a Blasiului: — i-am spusu, că déca va dobendí Bretter et comp. processulu, voru reîntră frumosă in móra, pentru acea e calea; deci i-am datu semne, ca neavendu nice tempu, vóie pentru mistificari: i-este deschisa si usiă si calea legei;

secundo; pentruca si aci d-sa jóca jumetate din rolul lui N. M. despre care si altii sciu pre bine, ca nu e in stare singuru a poté scrie órece, afara de nume-si; deci in caus'a de jumetate a s'a, pentru a carei reîsire plane s'a si remasit u cu T. P. in Sabliu, cumca etu adeca pana in 1-a Ian 1875. me va scôte pre mene din postu-mi, — martore nice intr'o intemplantare nu poté fi; in fine:

tertio; pentruca acestu „Ich möchte und kann nicht”, — precum l'a numit u unul: — a mai datu dovedi că ce caracteru are si in alte casuri; intr'altele spr. exemplu, intr'unu locu, aggredatul pentru un'a detoria fundatiunala: chiaru inantea judecătoriala pertractare a obiiciu si acea intre alte nimicuri, că etu a datu nu sciu ce porci in presentu d-lui C. N. de aici, ce nice nu s'a tienutu de lucru; pentru etu inca a sciatu prébene, ca pretensiunea unei fundatiuni, ce stă subu control'a Veneratului Consistoriu metropolitanu, nu-jse poté lui ertă de către unul numai din gremiu; dar' ce, precum se afirma hotarit u si fostu un'a minciuna fara rusine.

Affacerea intrega deci a morii din Blasiu precum se vede, a fostu atâtul de curata incatul io bucurosu asiu sta cu ea inantea ori carui Tribunalu, spre a-mi face socata cu N. M. care in jumetate ca desbraçatul de ace ce se dice omenia si caracteru, — era in cealalta jumetate si respective in cealalta persona că unu sutor ultra crepidam, s'a mestecat in ea pentru a mistifica adeverulu cu vointia reutaciosa, si intentiune malicioasa, ce i-este innascuta.

Dar' O. publicu cetitoriu insu-si va vedé sumu convinsu, că io acestu lucru nu-lu potu aduce inantea Tribunalului; pentru pre Pr. SSa Metropolitanu pre Venerandii membri ai Consistoriului metropolitanu si actele officiose si Protocooleloru nice pre departe nu-mi este ertatul se-le provocu inantea Tribunalului; — si in fine pentru N. M. cu atâtul mai putienu, cu cătă că nice aceasta desfasurare de lucru n'am facut'o pentru a d-sale vioie, — ci precum am mai amentit, pentru O. publicu cetitoriu si cu deosebire pentru creditiosii archidiocesei in a carei servitul me aflu, că se veda cu amenuntul, ca in se stă acestu lucru, din care s'a aflatu omu, de a voi se face ce nu este si n'a fostu.

In cătu acumu pentru cestiunea processului Seethal cu Silbermann vendutu affirmative cu 600. fl., — care cestiune àncă este destulu de tare atinsa totu in Nr. 67.—68.—87.—172. a. c. a „Fed.” de a fi io suspicione, — dar' totusi din nereferirea ei directa la persona anumita, nu de ajunsu pentru a-me indreptati s'o aducu inantea Tribunalului, unde altcumu dupa natura ei, care, — nu ca cestiunea morii din Blasiu, — aru poté suferi aceast'a, aru trebui s'o aducu; numai urmatorele le sciu:

R. totu acela-si, care mi-eră pre atuncii clientu, luandu in arenda mosia lui Seethal din unu satu de aci nu departe: anca inante de intrare in biruint'a arendatitic a aceleia-si mosie, a eenită odata la mine, cu unu contractu arendatitic serisul in limb'a germană, — care l-am afflatu de a fi fostu contractul d'ntre D. Seethal proprietariu si Silbermann fostu pen'atunci arendatore, si má rogatu pentru teleuirea icelui contractu.

I-am implinitu poft'a.

In contractu intre alte conditii a statutu, ca arendatorile cu finea arendatice este detoriu a predă superedificatele in stare buna; — tempulu arendatitul stipulat in Contractu trecusse dora ca vr' 0. anni mai inainte, dar' din impregiurari a trebuitu se presupunu ca contractul tacitamente s'a inuioit u anu in anu.

R. a afirmatu ca superedificatele suntu in cea mai desolata stare, si mi-a cerutu sfatul, ca ce aru fi de facutu in lucru.“

Cautandu acumu contractul lui arendatitul, si afflându ca din acel'a n'are actoratul pentru acele superedificate, facia de fostul arendator; l-am consiliat; ca déca voiesce se proceda: se-si cascige plenipotenția că se potu cere un'a oculatiune judecătoresca pentru staverinea diferintei intre starea prezentă, si un'a oculatiune judecăturăscă pentru staverirea diferintei intre starea prezentă, si un'a stare buna de medilou a superedificatelor, pre calea pre-templu.

S'a intemplatu si un'a si alt'a.

Pre calea pre-templu judecătorescă, cu a unui architect de la calea ferrata, s'a staverit u diferintia la 27,000 fl si ceva si pre deasupră.

Acetă rezultatul a fostu pentru toti suprindatorii, că unu lucru esfravant, dar, in fine fostu unu actu complinitu pentru a-se poté face a-pasi ulteriori pre bas'a lui.

A. a intrat u apoi in biruint'a arendatită a mosiei, — si io in urma in numele lui si respective in interesul proprietarului Seethal, pre bas'a acelui actu, am cerutu conscrierea avertui intregi a lui Silbermann, — care in restempu s'a fostu mutat la A.-Juli'a, — pre calea esecutiunei de assecurare, — ce mi-s'a concesu si s'a si dusu in deplinire.

Esecutul avendu dreptu in intlesulu §-lui 344 din proc. civ. a-si substerne la 8. dile escepțiunile in contra decisiunii, prin care s'a ordinat esecutiunea de assecurare, a si facut'o acesta prin adv. H. din A. Juli'a, — in urm'a carorii judecători a definitu terminu de pertractare, si la acel'a m'a citat si pre mens prin unu exempliarin.

Lengă acestu exempliaru a fostu alaturata copia unei declaratiuni a d-lui Seethal datata dora cu vr' 3—4 anni inainte de tienerea oculatiunei nostre prin care lu-recunoscere si testifica pre arendatorele lui de pen'atunci Silbermann de d-regulator (Verwalter) allu bunului seu pre viitoru, subu autentecitatea Judecătorului singular urbanu din Brasovu.

Aci dura acumu n'a mai potutu fi vorba despre alta ce, decatul despre genuinitatea acellei declaratiuni; pentruca in intlesulu §-lui 1111. din Cond. civ. pretenziunile proprietarului contra arendatorei pentru stricatiuni in obiectul arendatitului seu de inchiriere, ne prezintă, se prescriu intr'unu anu.

R. nice fiindu-mi din demana, nice sciindu cumca candu me voiu poté intalni cu etu, — dar' si altcumu cunoscundul de omu cu eugete rezervate, ca unul care aru vol oreece, si nu soie, si care o iudatenatu a face numai din mueri la cestiuni, pentru carii aru trebui se stă cu porolă, — deci de nisitoriu de a-se spăla pre se-ne din tote, si totu pre altii fi face responditori pentru ace, ce etu nu scie, dar' si presupunendu cumca nu i se eu potentia, — că etu se nu me si informatu a priori, — decumca aru fi avutu sciuntia despre existintă a acelei declaratiuni: m'am adresat u de a dreptulu catra d-lu Seethal, si i-am cerutu desluçirile, si indrumarea in cestiune.

Mi-a respunsu recunoscandu genuinitatea Declaratiunei cestiunate, si escusandu că aru fi subversatu unu altu órece motivu ascunsu candu a estradat'o, — mai esprimendu-si fric'a, ca acumu acusii Silbermann se va întrece de către padure; mi-a mai cunincat u nisca epistole de a le lui Silbermann dateaza dupa acea declaratiune, — dar' din carii neci din un'a nu s'a potutu afă, că Silbermann se-se mai fi subscrissu că arendatore, seu se-se fi numit u altcumu in elle, — si in fine m'a rogatu se facu cumu voiu afă de a fi mai bene, ca se nu

devenea inca ellu platitoriu lui Silbermanu, si apasatu de acest'a.

Pertractarea era aci de locu dupa sosi-rea epistolei lui Seethal, si cu R. nice nu m'amu fostu intelnitul pana la diu'a de per-tractare, candu din intemplare l-amu ve-dutu la judecatorie; i-am cerutu si invia-tiunile lui, mi-a respunsu se facu cumu voin-si mai bene.

Repusu bunu pentru resvera, dar' ne-hotaritu.

Advocatulu partiei contrarie sositu in restempu, a inceputu a vorbi in gluma de-spre pretiuriua si esecutiunea nostra de as-securare.

Dupa dispute mai indelungate in fine l-amu potutu birui se-se involiesca, ca ave-rea sequestrata a lui Silbermann se-se des-läge, Silbermann se nu pretenda nimicu din cau'a sequestrarei averei lui, si neci spe-sele de processu avute pan'acumu; si partea Seethal anca se-si portă ea spesele s'ale avute, si se-si lasa cadiuta pretensiunea; la ce adv. contrariu, precum s'a dechiaratu, de si s'a tienutu siguru despre cascigarea causei, numai pentru ace s'a invoiu, ca se-se ciunte dup'olalta acestu lucru fara basa dovedita, si se-si mentiuiesca clientulu de spesele celles multe, carii in fine pre langa totu dreptulu dovedibilu, totu-si aru trebui cellu putien se le anticipéze pana

la reesirea causei; caci in fine Seethal este bogatu, si de si cu nedreptulu, totusi l-aru poté portá pre la icone.

Epistol'a cestiuata a lui Seethal, si tota curgerea acestui lucru se afia si pote fi veduta in respectivulu rotulu de acte la Judetiulu cerc. reg. de aici.

Io am scosu in copia unu estrasu merito-riu din impaciuirea cu acest'a occasiune inchieta, si pre langa notiti'a mea de spese si relatiune, l-amu tramisu Dñi Seethal atunci de locu, care a dispusu, ca R. se-mi escontenteze notiti'a de spese, care, pre langa preluarea toturor actelor si insemnariilor foste la mene, mi-a si escontentato, — si cu acest'a totu lucrulu s'a inchieta.

Io atatu seiul in acestu obiectu si mai multu nimica.

Cugetu, ca cellu ce l-a atinsu, de nu e unu poltronu, va face se vinu cu ellu in man'a tribunalului; pentruca altcumu nu me potu folosi de §. 210 din Cond. crim.

Corollariu din tote: ca acestea de-a-le mai immita si in alte cause, ce le-a manuatu si le manuiza subsrisulu nice ca iursiumu inspectore si advocatu allu clerului, si nice advocatu privatu, nu va mai ave tempu. | Am disu!

Dr. Iac. Brendusianu.

VARIETATI.

(Invitat'e.) La prelegerile publice care le va tiené subsrisulu din Sistemul metrice decimalu la 21. Nov. v. a. c. la 2 ore d. a. si 22. Nov. v. la 8 ore dim. (adeca in dia'a de intrarea in bis-si manedi) in localitatea scolei com. din Varadia, unde voi areta in praca atatu computulu, measurarea, catu si compararea intre mesurele metrice si cele de pan'acuma.

Cu tota stim'a am onore a invitá pre cei ce dorescu a luá parte atatu din locu catu si din giuru la amintitele 2 prelegeri; cu deosebire inse pre frati colegi-carri n'au cunoscintie despre aceste mesure-ii facu aten-ti la acesta invitare.

Varadia in 1/13 Noemvre 1874. P. Iorgoviciu inv. primariu la scol'a com. din Varadia.

(Unu nou apparatu telegra-ficu.) — D. Bencker, impiegatu in admi-nistratiunea telegrafice din Bavaria, a inventat unu apparatu de telegrafia, ce reproduc cu tota essactitatea potintiosa, por-tretele, semnaturile limbelor diferiteloru natiuni din amendou emisferale, precum si planurile topografice si desemnale. Acesta reproducere se efectueaza cu aceea-si pre-cisiune, ori-care ar fi distanti'a ce area se

perurge de fluidulu electricu. Copia el-etrica este astfelu de conforma cu originalu ca este imposibile a distinge originalu de copia si reciprocu.

Prim'e incercari s'au facutu la Mun-chu prin expedirea mai multor scriitori si schimb'u cu caractere grece si russe, ap'sa a reprodussu portretul unui cassiarin in fidelu, urmarit de politi'a din Munich. Tote objectele destinate a fi reproducute au desemnate cu o cernela specialmente parata de inventatoru pre o chartia argi-tia era-si compusa de ellu, si se assiede pre unu cilindru ce functioneza atunci tote apparetele cunoscute pa acum. Acea descoperire importantanta van'avé o influ-entia immensa asupr'a commerciului, in-dustriei si asupr'a relatiunilor interna-tiale a le lumii intrege.

Burs'a de Vienn'a, 22 Nov.. 1874

Metalice 5%	67.75
Imprumutul nat. 5%	73.95
Sorti din 1860	108.50
Actiunile bancii	977.—
Actiunile instit. de creditu	236.50
Obligatiuni rurale ung.	86.50

ALESSANDRU ROMANU

Propriet. edit. si red. respundiet.

UNA SINGURA PROBA ESTE DE AJUNSU

Spre a se convinge cine-va despre pretiuriile de totu eftine alle objectelor mai diosu insirate.

Tote marfurile se vendu sub garanti'a cellei mai bune qualitatii.

Una assemenea assortimentu de objectele celle mai nove, mai practice, precum si luxuriante, nu se asta in Vienn'a: s'a portat grige pentru tineri si betrani, incatul pentru unu pretin bagatelu se potu asta pre alessu presentele celle mai potrivite pentru domni si domne, precum si pentru copii de orice etate si stare.

Catalogulu pretiuriilor lu-va primi ori-cine gratis si prin epistole francate, indata ce si-va arretá adres'a apriatu; este deci una avantagiu forte mare pentru P. T. locuitoru din provincia a-si procură unu assemene exemplar, unde se potu vedé apriatu statu pretiului, catu si numirea toturor objectelor, ce se asta in depositu — Espedarile se facu seu prin postcipatiune (Nachushme), sau prin tramitera pre-tiului de a-dreptulu.

Estrassu de articli diferiti de cea mai noua fabricatiune.

Motto: Si marfa eftina potu fi buna!

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. fl 4, 5, 6, 8.

Amarije practice de pusunariu cu si fara esca.

1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru, precum si alte requisite de fumatu, 1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

totu feliiu de sugari si tabacu, cu amariu, filiu (iesca.) masine de

sugari si papiru